

УДК 35:69.009

І. А. Лагунова,
аспірант кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна академія управління персоналом, м. Київ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ СПОРУД: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

I. Lahunova,
Postgraduate student of Public Administration Department, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv

PUBLIC MANAGEMENT OF RISKS IN CONSTRUCTION AND OPERATION BUILDING:
NORMATIVE LEGAL FRAMEWORK

У статті було проведено аналіз сучасних нормативно-правових засад публічного управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд. З'ясовано основні проблеми та закономірності виникнення нестабільності та недосконалого врядування у галузі будівництва. Проаналізовано науково-дослідницьку літературу в досліджуваній галузі та обгрунтовано важливість діяльності органів публічного управління, які мають нормативно-правовий характер. Систематизовано нормативні документи українського законодавства у галузі будівництва для виявлення та обгрунтування назрілих проблем, що пов'язані з недоліками нормативно-правового регулювання. Визначено, що ефективність управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд залежить від подолання негативних факторів за рахунок своєчасного виявлення ризиків, що дозволить прогнозувати можливі втрати ресурсів та заздалегідь знаходити варіанти мінімізації збитків.

In this article an analysis of the current legal and regulatory framework for public risk management in the area of construction and operation of buildings was carried out. The main problems and regularities of the emergence of instability and imperfect governance in the field of construction are revealed. The research literature in the field of research is analyzed, where the importance of the activities of public administration bodies, which are normatively legal, is substantiated. The normative documents of the Ukrainian legislation in the field of construction are systematized to identify and substantiate the urgent problems associated with regulatory shortcomings. It has been determined that the effectiveness of public risk management in the areas of construction and operation of employment facilities is to overcome negative factors by timely risk analysis, which will allow forecasting of possible losses of resources and pre-term finding of options for their minimization.

Ключові слова: публічне управління, ризик, будівельна галузь, нормативно-правові акти, законодавство України.

Key words: public administration, risk, construction industry, legal acts, legislation of Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах розвитку одне з основних місць економічної складової держави займає будівельна га-

лузь. "Наразі стан будівельної галузі як об'єкта державного регулювання обумовлено змінами в політичній, правовій та економічній сферах. Будівництво є сферою залучення державних і приватних інвестицій, що сприяють економічному росту країни та її розвитку [18]". З кожним днем будівельна галузь формує важливі фон-

ди різного характеру для створення належних умов у всіх галузях національної економіки, задовольняє побутові та соціально-культурні потреби громадян, сприяє збільшенню значної кількості нових робочих місць.

Ватро враховувати, що ефективність будівельної галузі залежить від підтримки з боку влади, ризикорієнтованих підходів регулювання галузю, досвіду ефективного управління бізнесом, від оптимальних нормативно-правової та нормативної баз тощо. Однак на сьогодні виявлено проблеми управління ризиками з боку органів публічної влади у сферах будівництва та експлуатації споруд, що полягають у неузгодженості певних положень нормативно-правових актів, дезорієнтованості загальнодержавної стратегії, недосконалії системи моніторингу. Саме тому зросла нагальна потреба у виявленні та обґрунтуванні сучасних проблем, які пов'язані з недоліками нормативно-правового та нормативного регулювання й формуванні шляхів подолання ситуації, що склалася.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

На сучасному етапі формування української держави в наукових колах досить активно почало обговорюватися питання щодо безпосередньої підтримки з боку органів державного управління діяльності у галузі будівництва та експлуатації споруд. До основних науковців, які працювали над даним питанням належать: Гуштик Н. [3], що визначає аспекти управління ризиків у будівельній галузі, проводить аналіз нормативно-правового регулювання та окреслює основні механізми подолання даних явищ будівельної діяльності; Мелко В. [6], що визначає сучасні проблеми державного регулювання страхової діяльності в будівельній сфері, які полягають у суперечливих положеннях законодавства з питань забезпечення безпеки будівництва; Резворович К. [18], яка розкриває особливості діяльності органів виконавчої влади та досліджує особливості державного контролю у галузі будівництва.

Також слід враховувати роботи Васюренка О. [1] та Непомнящого О. [8], де сформульована оцінка можливих ризиків та обумовлено принцип державного регулювання будівельної діяльності в умовах децентралізації в контексті закордонного досвіду.

Слід враховувати, що зміст нормативно-правових засад в умовах проведення державної політики у галузі будівельної діяльності до сьогодні спеціально не розглядалися, проте у наукових здобутках дані питання порушувалися фрагментарно. З огляду на ситуацію, що склалася, можна говорити про відсутність комплексного систематизованого підходу до аналізу даної проблематики, що обумовлює актуальність теми та наукову необхідність проведення дослідження, пов'язаного з недоліками нормативно-правового та нормативного регулювання в умовах публічного управління ризиками у сферах будівництва та експлуатації споруд.

ЦІЛІ СТАТТІ

Мета статті полягає у проведенні комплексного систематизованого аналізу українського законодавства з питань будівництва та науково-дослідницької літерату-

ри, виявленні та обґрунтуванні проблем, пов'язаних з недоліками нормативно-правового регулювання та розробці рекомендацій щодо вирішення проблем у цій галузі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних умовах розвиток будівельної галузі зумовлений певними змінами, що здійснюються в суспільній та економічній сферах діяльності української держави. Така модифікація безпосередньо впливає на суспільні відносини, що взаємозалежні з плануванням і забудовою територій нашої країни.

Однак сьогодні спостерігається тенденція щодо збільшення кількості правопорушень у галузі будівництва. Ця ситуація викликана багатьма факторами, зокрема відсутністю належного моніторингу та наявністю неповноцінного контролю з боку органів публічної влади при порушенні нормативно-правових документів будівельного законодавства. Саме тому зростає необхідність до запровадження дієвих заходів для забезпечення неухильного дотримання встановлених законодавством вимог, що закріплені для покращення діяльності в суспільно-політичній та економічній сферах.

Сьогодні процес управління ризиками розглядають як науковий вектор, який характеризується смисловим значенням і напрямком, у процесі діяльності якого є можливість формувати діаграму багатьох змін, що безпосередньо впливають функціонування діяльності органів публічної влади розвинутих демократій, що протягом останнього десятиліття користується попитом у зарубіжних країнах та є актуальним у вирішенні назрілих економічних, політичних та соціальних питань. Розвиток ефективних інститутів державної влади в Україні практично неможливий без глибокого наукового обґрунтування та практичного застосування нових моделей управління ризиками у виробничих процесах та суспільних відносинах будівельної галузі, що концентруються у сфері діяльності державних інституцій, публічних та приватних осіб [7]. Варто враховувати, що в процесі експлуатації об'єктів будівельної галузі виникають різного року ризики, внаслідок чого зростає необхідність вдосконалення нормативно-правової системи управління ризиками, яка має передбачати способи та механізми подолання неефективної роботи під час виконання будівельного процесу на кожному етапі, а також гарантувати позитивну налаштованість працівників всіх рівнів.

Управління ризиками у сферах будівництва та експлуатації споруд є здійсненням узгодженої державної політики в будівництві через адміністративно-процесуальну діяльність компетентного суб'єкта та шляхом впровадження організаційно-правових засад, спрямованих на ефективність будівництва, організацію його наукового, кадрового, інформаційного та фінансового забезпечення, здійснення будівельного контролю та нагляд [22, с. 21]. В цьому випадку "суб'єкт управління ризиками — орган місцевої влади — може бути представлений вже не в цілому, а диференційовано, тобто як сукупність районних, обласних органів державної влади, між якими розподілені різні види державної діяльності" [25].

Таблиця 1. Державне регулювання нормативно-правових засад у галузі будівництва

Тип документа	Назва документа	Дата	Номер
Закон	Про регулювання містобудівної діяльності – встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності й забудови територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів [14]	17.02.2011	3038- VI
Закон	Про архітектурну діяльність – визначає правові та організаційні засади здійснення архітектурної діяльності і спрямований на формування сприятливого життєвого середовища, досягнення естетичної виразності, економічної доцільності і надійності будинків, споруд та їх комплексів [10]	20.05.1999	687-XIV
Закон	Про основи містобудування – визначає правові, економічні, соціальні та організаційні засади містобудівної діяльності в Україні і спрямований на формування повноцінного життєвого середовища, забезпечення при цьому охорони навколишнього природного оточення, раціонального природокористування та збереження культурної спадщини [13]	16.11.1992	2780-XII
Закон	Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності – визначає правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [12]	11.09.2003	1160-IV
Закон	Про будівельні норми – визначає правові та організаційні засади розроблення, погодження, затвердження, реєстрації і застосування будівельних норм [11]	05.11.2009	1704-VI
Закон	Про стандартизацію – встановлює правові та організаційні засади стандартизації в Україні і спрямований на забезпечення формування та реалізації державної політики у відповідній сфері [15]	05.06.2014	1315-VII
Закон	Про технічні регламенти та оцінку відповідності – визначає правові та організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і передбачених ними процедур оцінки відповідності, а також здійснення добровільної оцінки відповідності [16]	15.01.2015	124-VIII
Кодекс	Господарський кодекс України – встановлює правові та організаційні основи договору підряду на капітальне будівництво, договору підряду на виконання проектно-досліджуваних робіт [2]	16.01.2003	436-IV
Кодекс	Цивільний кодекс України – визначає правові норми та порядок цивільних відносин за договором підряду, а також регулює питання договору на виконання науково-дослідних або дослідноконструкторських та технологічних робіт за завданням замовника [24]	16.01.2003	435-IV
Кодекс	Земельний кодекс України – розкриває положення щодо використання земельних ділянок, які використовуються для забудови [5]	25.10.2001	2768- III

Варто враховувати той факт, що за час існування незалежної України було розроблено ряд важливих кроків до визначення загальних правових, економічних та соціальних умов діяльності на території української держави.

Для кращого розуміння український дослідник Стукаленко О. у своїх наукових здобутках визначає нормативно-правове регулювання будівельної галузі як сукупність правових норм, які умовно розподіляє на чотири групи [22, с. 9]:

- нормативно-правові акти, прийняті за часів СРСР, що не відповідають вимогам сьогодення, суперечать європейським стандартам;
- нормативно-правові акти, побудовані на основі союзного законодавства;
- нормативно-правові акти, побудовані на основі законодавства РФ;
- нормативно-правові акти, спрямовані на адаптацію будівельного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Науковець переконаний, що, діючи у своїй сукупності, відповідні нормативно-правові акти створюють численні прогалини в адміністративно-правовому регулюванні будівельної галузі.

Важливе значення в досліджуваній галузі мають повноваження органів публічного управління, які мають

нормативно-правовий характер. Під час наукового дослідження було систематизовано основоположні нормативні документи українського законодавства у галузі будівництва (табл. 1) для виявлення та обґрунтування назрілих проблем, що пов'язані з недоліками нормативно-правового регулювання.

Комплексний систематизований аналіз українського законодавства дає можливість визначити регламентовані норми суспільні відносини, які спрямовані на діяльність управлінського, правового та економічного характеру, що виникають та модернізуються під час діяльності органів публічної влади.

Цей процес пов'язаний з плануванням території, контролем та з'ясуванням державних інтересів під час формування документів у сфері будівництва, визначення будівельних норм, державних стандартів, проведення державного архітектурно-будівельного контролю. Варто зазначити, що врегульовані законодавством суспільні відносини в сфері будівництва реалізуються за допомогою участі в них громадян та організацій, а також органів державної влади і місцевого самоврядування [19, с. 72].

Для вдосконалення системи управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд у ряді документів сформульовано напрями вирішення назрілих

проблем на державному рівні, а саме: у Стратегії сталого розвитку "Україна — 2020", затвердженій Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 [21]; Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженій Постановою Верховної Ради України від 11 грудня 2014 р. № 26-VIII [17]; Плані заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна — 2020" у 2015 році, затвердженому Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213-р [9]. Однак на сьогодні зазначені нормативно-правові акти мають значну кількість недоліків, а саме: недосконала система моніторингу виникнення ризиків; недодержання вимог у правотворчій діяльності органів публічної влади; недостатнє врахування інтересів громадян органами влади.

Для покращення ситуації слід назвати шляхи вирішення проблеми:

1. Запровадження нормативно-правових актів в умовах політики децентралізації, тобто надання повноважень щодо регулювання діяльності регіональним органам публічної влади.

В Україні вже була спроба надання повноважень управління будівельною діяльністю на регіональному рівні, однак 17 січня 2017 року Парламентом було ухвалено Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення містобудівної діяльності" до Законопроекту № 4733-1 від 03 червня 2016 року, який був прийнятий у першому читанні Верховною Радою 12 липня 2016 року. Під час його доопрацювання до другого читання була внесена поправка № 59, що передбачала скасування наданих повноважень в рамках децентралізації в сфері архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад. Правку № 59 викладено в новій редакції пункту 7 частини першої статті 7 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" [14], в якій сформульовано скасування, наданих в рамках децентралізації в сфері архітектурно-будівельного контролю, повноважень виконавчим органам з питань архітектурно-будівельного контролю міських рад міст (крім міських рад населених пунктів, які є адміністративними центрами областей).

Звичайно, що "будівельні проекти можуть мати абсолютно різні характеристики ризику, в різних регіонах країни. Важко оцінити ці ризики та встановити взаємозв'язок між ними, більше того це практично неможливо для більшості будівельних проектів, особливо, коли відсутні необхідні обсяги інформації та часу" [20]. Однак у даному випадку державним органам влади досить важко контролювати діяльність в сфері будівництва на території сіл та селищ, саме тому слід передати повноваження органам публічної влади.

2. Контролювання факторів виникнення ризику в умовах політики децентралізації.

Ризик як економічна категорія створює невизначеність майбутньої економічної й фінансової ситуацій, спричиненої, в тому числі різними умовами, наприклад, технічними і соціально-економічними, відсутністю релевантної інформації про реальність джерел фінансування будівельного проекту, а також неможливість спро-

нозувати появу та розвиток певних умов у сфері будівництва, під час децентралізації влади [23].

Публічне управління ризиками у сферах будівництва та експлуатації споруд відбувається незалежно від виду ризику та складається з декількох етапів, а саме: моніторинг ризику в процесі будівництва; визначення ризику експлуатації будівельної продукції; визначення фінансування ризику, включаючи страхування у галузях будівництва та експлуатації споруд.

Своєчасний аналіз ризиків у будівельній галузі дозволяє прогнозувати можливі втрати ресурсів та достроково знаходити варіанти мінімізації їх.

3. Імплементация законодавства Європейського Союзу

Очевидно, що для покращення ситуації в Україні варто визначити альтернативні методи державного регулювання у галузі будівництва та експлуатації споруд шляхом імплементации законодавства ЄС.

Пропонується вдосконалити українське законодавчу базу, що регулює будівельну діяльність, за рахунок зважаючи на норми Регламентів (ЄС), Директив та нормативів, що регулюють відносини у галузі будівельної діяльності та під час децентралізації державного управління ризиками та формулюють основні технічні вимоги до об'єктів будівництва. Аналіз інституційної складової державного регулювання під час децентралізації в європейських країнах свідчить про достатню розвиненість органів державного регулювання. До них належать міністерства, комісії асоціацій будівельників, архітекторів, інженерів тощо [2].

Однак перехід до стандартів децентралізованого державного управління західного типу в Україні є, відносно, ризикованим, оскільки, механізми державного управління щодо такого переходу відрізняються, більше того, центральні керівні органи не завжди готові поступитися реальною владою, на користь місцевих громад [4, с. 76].

4. Розвиток саморегульвних організацій, що зможуть посилити контроль за якістю будівельних товарів та послуг.

Як зазначалося вище, сьогодні стоїть гостро питання, стосовно недостатнього врахування суспільної думки органами державної влади. Саме тому для стимулювання подальшого розвитку механізмів державного децентралізованого контролю у сфері будівництва пропонується запровадження нормативно-правових документів, які надаватимуть певні повноваження саморегульвним організаціям для посилення контролю наданням за якісних будівельних товарів та послуг.

Таким чином, визначено, що ефективність системи публічного управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд внаслідок сучасної державної політики, децентралізації влади, повинна зазнати певних змін за рахунок впровадження досконалої системи управління у зв'язку з взаємодією органів публічної влади із представниками будівельної галузі та громадянського суспільства.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Під час аналізу сучасних нормативно-правових засад управління ризиками у сфері будівництва та

експлуатації споруд з'ясовано основні проблеми та закономірності виникнення нестабільності та недосконалої врядування у галузі будівництва. В ході аналізу науково-дослідницької літератури в досліджуваній галузі визначено та обгрунтовано важливість діяльності органів публічного управління, які мають нормативно-правовий характер; систематизовано нормативно-правові документи українського законодавства у галузі будівництва для виявлення та обгрунтування назрілих проблем, що пов'язані з недоліками регулювання; запропоновано шляхи подолання ситуації, що склалася на сьогодні у галузі будівництва, а саме запровадження нормативно-правових актів в умовах політики децентралізації, контролювання факторів виникнення ризику, імплементація законодавства Європейського Союзу та сприяння розвитку саморегульованих організацій, що зможуть посилити контроль за якістю будівельних товарів та послуг.

Ефективність управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд залежить від подолання негативних факторів за рахунок своєчасного виявлення ризиків, що дозволить прогнозувати можливі втрати ресурсів та заздалегідь знаходити варіанти мінімізації збитків.

Література:

1. Васюренко О.В. Ризик, як складова економічних процесів: науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал / О.В. Васюренко, О. В. Тара // Фінанси України. — 2005. — № 7. — С. 68—74.
2. Господарський кодекс України / Офіційний документ ВРУ № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Гуштик Н.П. Державне управління в галузі будівництва: ретроспективний аналіз / Н.П. Гуштик // Ефективність державного управління. — 2013. — Вип. 37. — С. 204—212.
4. Забейворота Т.В. Шляхи вдосконалення публічної влади на рівні адміністративного району в умовах децентралізації / Т.В. Забейворота // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". — 2017. — № 8. — С. 22—25.
5. Земельний кодекс України / Офіційний документ ВРУ № 2768-III від 25.10.2001 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
6. Мелко В. Механізми державного регулювання страхової діяльності в будівельній сфері: автореф. дис. ...канд. наук з державного управління: 25.00.02 / В. Мелко. — Чернігів, 2017. — 20 с.
7. Наукова школа управління ризиками при будівництві та експлуатації об'єктів нерухомості [Електронний ресурс] // сайт Міждержавної гільдії інженерів-консультантів. — Режим доступу: <http://icseg.com.ua/pro-gildiyu/naukova-shkola/>
8. Непомнящий О.М. Децентралізація державного регулювання будівельної діяльності: закордонний досвід для України / О.М. Непомнящий // Державне

будівництво. — 2014. — № 1 [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_1_30

9. План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020": Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213-р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-p>

10. Про архітектурну діяльність: Закон України № 687-XIV від 20.05.1999 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/687-14>

11. Про будівельні норми: Закон України № 1704-VI від 05.11.2009 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>

12. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України № 1160-IV від 11.09.2003 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

13. Про основи містобудування: Закон України № 2780-XII від 16.11.1992 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>

14. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України № 3038-VI від 17.02.2011 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

15. Про стандартизацію: Закон України № 1315-VII від 05.06.2014 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>

16. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України № 124-VIII від 15.01.2015 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/124-19>

17. Програма діяльності Кабінету Міністрів України: Постанова Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року № 26-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/26-19>

18. Резворович К.Р. Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва: дис. ...канд. юридичних наук з: 12.00.07 [Електронний ресурс] / К.Р. Резворович — Дніпропетровськ, 2016. — Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/1030>

19. Резворович К.Р. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері будівництва / К.Р. Резворович // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2014. — Вип. 5-2. — Т. 3. — С. 78—82.

20. Ромат Є.В. Маркетинг у державному управлінні / Є.В. Ромат // Маркетинг в Україні. — 2003. — № 4. — С. 32—35.

21. Стратегія сталого розвитку "Україна-2020": Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015

[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

22. Стукаленко О.В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: монографія / О.В. Стукаленко. — К.: Центр учбової літератури, 2017. — 376 с.

23. Тітова Н.А. Фінансові аспекти управління ризиками інвестиційного проекту / Н.А. Тітова, А.Ю. Попова // Актуальні проблеми економіки. — 2005. — № 7 (49). — С. 76—84.

24. Цивільний кодекс України: Офіційний документ ВРУ № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

25. Власенко І. Удосконалення організаційно-правового механізму державного управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд під час децентралізації влади / І. Власенко // Аспекти публічного управління. — 2018. — 6 (4). — С. 20—25.

References:

1. Vasiurenko, O. V. and Tara, O. V. (2005), "Risk as a component of economic processes", *Finansy Ukrainy*, vol. 7, pp. 68—74.

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), "Economic Code of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (Accessed 1 July 2018)

3. Gushtik, N. P. (2013), "Public administration in the field of construction: retrospective analysis", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnya*, vol. 37, pp. 204—212.

4. Zabejvorota, T.V. (2017), "Ways of improving public authority at the level of the administrative district in conditions of decentralization", *Mizhnarodnyj naukovyj zhurnal "Internauka"*, vol. 8, pp. 22—25.

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), "Land Code of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (Accessed 1 July 2018).

6. Melko, V. L. (2017), "Mechanisms of state regulation of insurance activity in the construction industry", Ph.D. Thesis, Public Administration, Chernihiv, Ukraine.

7. Naukova shkola uppravlinnia ryzykamy pry budivnytstvi ta ekpluatatsii obektiv nepukhomosti [The scientific course of the introduction of the psychology of construction and the eccentricity of the objects of the non-profit organization], available at: <http://iceg.com.ua/pro-gildiyu/naukova-shkola/> (Accessed 1 July 2018).

8. Nepomniaschyy, O. M. (2014), "Decentralization of state regulation of construction activity: foreign experience for Ukraine", *Derzhavne budivnytstvo*, vol. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_1_30 (Accessed 1 July 2018).

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2012), "Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Action Plan for the implementation of the Program of Action of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Strategy for Sustainable Development "Ukraine-2020"", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-p>

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "About Architectural Activities: Law of Ukraine", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (Accessed 1 July 2018).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2009), The Law of Ukraine "On building codes", available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (Accessed 1 July 2018).

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2009), The Law of Ukraine "On the Principles of State Regulatory Policy in the Sphere of Economic Activity", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1160-15> (Accessed 1 July 2018).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine "On the Basics of Urban Development", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2780-12> (Accessed 1 July 2018).

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "On the regulation of urban development activities", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (Accessed 1 July 2018).

15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On standardization", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (Accessed 1 July 2018)

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On technical regulations and conformity assessment", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/124-19> (Accessed 1 July 2018).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), "Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine "Program of activity of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/26-19> (Accessed 1 July 2018).

18. Resverovich, K. R. (2016), "Administrative and legal provision of realization of the state policy in the field of construction", Ph.D. Thesis, Legal Sciences, Dnipropetrovsk, Ukraine.

19. Resverovich K. R. (2014), Powers of local self-government bodies in the field of construction, *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, no. 5-2, vol. 3, pp. 78—82.

20. Pomat, Ye.V. (2003), Marketing in public administration, *Marketynh v Ukraini*, vol. 4, pp. 32—35.

21. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), "Decree of the President of Ukraine "Sustainable Development Strategy "Ukraine-2020"", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Accessed 1 July 2018).

22. Stukalenko O. V. (2017), *Administrativno-pravove zabezpechennya budivel'noyi haluzi [Administrative and Legal Support of the Construction Industry]*, Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.

23. Titova, N. A. and Popova, A. Yu. (2005), "Financial aspects of investment project risk management", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 7 (49), pp. 76—84.

24. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), "Civil Code of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Accessed 1 July 2018).

25. Vlasenko, I. (2018), Improvement of the organizational-pseudo-mongovernmental approach to risk taking in the spheres of construction and compulsion compilation under the control of the state, *Aspekty publicnoho upravlinnya*, vol. 6 (4), pp. 20—25, available at: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/397> (Accessed 1 July 2018).

Стаття надійшла до редакції 12.07.2018 р.